ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА.

№ 97.

KURYER WILENSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ВТОРНИКЪ, 11-го Декабря — 1845 — Wilno. WTOREK, 11-go Grudnia.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Вильна.

Высокоторжественный и всерадостный день Тезоименитства Его Величества Государя Императора и Его Императорскаго Высочества Великаго Князя Николая Александровича, празднуемъ былъ въ городѣ нашемъ со всѣмъ приличнымъ великолѣпіемъ и вѣрноподданническою радостію.

Въ 11 часовъ утра, Его Высокопревосходительство Г. Виленскій Военный, Гродненскій, Минскій и Ковенскій Генералъ-Губернаторъ, Генералъ-Лейтенантъ Ѳ. Я. *Мирковичъ*, изволилъ принимать поздравленія здѣшняго Духовенства, всѣхъ Военныхъ и Гражданскихъ Чиновниковъ и Дворянства; послѣ того все собраніе отправилось въ Николаевскую Приходскую Церковь, гдѣ Высокопреосвященнѣйшимъ *Іосифомъ*, Архіепископомъ Литовскимъ и Виленскимъ, совершена была Божественная Литургія и молебствіе, съ провозглашеніемъ, при сто одномъ пушечномъ выстрѣлѣ изъ Виленскихъ укрѣпленій, многолѣтія Ихъ Императорскимъ Величествамъ и Всему Августѣйшему Дому.

Его Высокопреосвященство, со всѣмъ великолѣпнымъ причтомъ Духовенства, совершилъ при семъ обрядъ освященія сей древней въ Городѣ Вильнѣ Николаевской Церкви, и произнесъ приличную сему торжеству рѣчь, съ благоговѣніемъ и умиленіемъ выслушанную какъ всѣмъ собраніемъ знатнѣйшихъ военныхъ и гражданскихъ чиновъ, такъ равно и многочисленными Православными мирянами.

Въ тоже время, во всѣхъ Храмахъ, какъ Православнаго, такъ Римско-Католическаго и прочихъ исповѣданій, при многочисленномъ стеченіи народа, совершено было благодарственное молебствіе о здравіи и благоденствіи Великаго Монарха и всей Августѣйшей Фамиліи.

Высокоторжественный день сей заключенъ былъ блистательнымъ баломъ, даннымъ Г. Генералъ-Губернаторомъ, на который приглашены были всѣ Военные и Гражданскіе Чиновники и знатнѣйшее

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Wilno.

Najradośniejszy dzień Imienin Najjaśniejszego Cesarza Jego Mości i Jego Cesarskiej Wysokości Wielkiego Xięcia Nikołaja Alexandrowicza, obchodzony był w naszém mieście z całą uroczystością i serdecznem wylaniem serc wiernych poddanych.

O godz. 11-éj z rana, Pan Wileński Wojenny, Grodzieński, Miński i Kowieński Jenerał Gubernator, Jenerał-Porucznik T. J. *Mirkowicz*, raczył przyjmować powinszowania osób Duchownych, Wojskowych i Cywilnych Urzędników i Dworzaństwa. Potém całe zgromadzenie udało się do Parafialnego Kościoła św. Mikołaja, gdzie Jaśnie Wielmożny Arcybiskup Litewski i Wileński odprawił Mszę Świętą i dziękczynne modły za zdrowie i pomyślność Wielkiego Monarchy, z pobożném pieniem o długie lata dla Ich Cesarskich Mości i całego Najjaśniejszego Ich Domu; przyczém dało się słyszeć 101 wystrzałów z dział twierdzy Wileńskiéj.

Jaśnie Wielmożny Arcybiskup, w assystencyi uroczystego grona Duchowieństwa, odbył przy tém obrządek poświęcenia tego starożytnego w m. Wilnie Kościoła Św. Mikołaja; poczém miał piękną i odpowiedną obchodowi mowę, którą z pobożną uwagą i rozrzewnieniem wysłuchali, tak całe zebranie znakomitszych wojskowych i cywilnych urzędników, jako też liczne zgromadzenie ludu Prawosławnego wyznania.

W tymże czasie, we wszystkich innych świątyniach, tak Rzymsko-Katolickich, jako i dalszych wyznań, wśród tłumu zgromadzonego ludu, odprawione były modły o zdrowie i pomyślność Wielkiego Monarchy i całego Najjaśniejszego Jego Domu.

Uroczystość dnia tego zakończona była świetnym balem, danym przez P. Jenerał-Gubernatora, na który zaproszeni byli wszyscy wojskowi i cywilni Urzędnicy, oraz znakomitsze Dworzaństwo obojéj płci, tak Wileńskiéj, ja-

Дворянство обоего пола, Виленской и другихъ ввѣренныхъ Господину Главному Начальнику Края Губерній. Обширныя залы Генералъ Губернаторскаго дома, великолѣпно убранныя и блистательно освѣщенныя, едва вмѣщали собраніе ликующихъ вѣрноподданныхъ.

Пышные наряды Дамъ, разнообразіе мундировъ, между которыми находились и иностранные, придавали Празднику видъ торжественный; а отличительное качество Русскаго—радушіе Высокаго Начальника, устроившаго сей Праздникъ,—было поводомъ разлитія единодушія въ веселости многочисленнаго собранія, такъ что торжественность и великолѣпіе не мѣшали уловить и умилительную сторону Праздника,—радость семейную! Казалось дѣти праздновали день Ангела многолюбимаго Отца! Музыка новѣйшихъ танцевъ, нарочно выписанныхъ, не умолкала, танцы не прерывались, и едва только въ 2 часа по полуночи, ликующихъ Гостей можно было отвесть къ приготовленному великолѣпному ужину, въ продолженіи котораго не переставалъ гремѣть хоръ полковыхъ музыкантовъ; при радостномъ же и утѣшительномъ народномъ Гимнѣ: *Боже, Царя храни!* провозглашены были Его Высокопревосходительствомъ и приняты всѣми присутствующими особами, съ истиннымъ восторгомъ, тосты за здравіе обожаемаго Монарха и всей Августѣйшей Фамиліи.

Торжество, приличное торжественности дня, кончилось въ 5 часу утра.— Въ продолженіи вечера Городъ великолѣпно былъ иллюминованъ.

Санктпетербургъ, 5 *Декабря.*

Въ губернскихъ вѣдомостяхъ обнародовано циркулярное предписаніе Г. Министра Внутреннихъ Дѣлъ, слѣдующаго содержанія:

,,Начальникъ Тамбовской Губерніи, довелъ до свѣдѣнія моего, что въ нѣкоторыхъ мѣстахъ ввѣренной ему Губерніи лица промышляющія покупкою кожъ, разъѣзжая по селеніямъ, увѣряютъ поселянъ, что для прекращенія падежей необходимо у павшихъ отъ болѣзни скотинъ, вырѣзывать языкъ и мазать имъ стѣны строеній, гдѣ помѣщается скотъ,

,,Имѣя въ виду, что таковые злонамѣренные слухи, при легковѣріи поселянъ, должны имѣть неизбѣжнымъ слѣдствіемъ распространеніе повальныхъ на скотѣ болѣзней, вопреки всѣмъ принимаемымъ со стороны Начальствъ мѣрамъ къ ихъ прекращенію, я считаю нужнымъ обратить на этотъ случай вниманіе Г. Начальника Губерніи и поручаю принять всѣ зависящія мѣры, къ вразумленію поселянъ на счетъ средствъ указываемыхъ Врачебною Полиціею къ ограниченію эпизоотій, столь гибельныхъ для народа и столь упорныхъ тамъ, гдѣ средства сіи неупотребляются во всей точности. Вмѣстѣ съ тѣмъ обратить особенное вниманіе на злоумышленниковъ, которые, какъ выше объяснено, по расчетамъ своекорыстія, могутъ употреблять во зло довѣрчивость и неопытность поселянъ и въ случаѣ открытія таковыхъ, преслѣдовать ихъ всею строгостію Законовъ.“

Почетный попечитель С. Петербургскихъ Гимназій, Графъ Д. Н. *Шереметевъ*, вторично выбранный Дворянствомъ въ сіе званіе, желая содѣйствовать пользѣ сихъ заведеній, принесъ въ даръ *пятнадцать тысячъ рублей серебромъ*, предоставивъ Министерству Народнаго Просвѣщенія распоряженіе этою суммою.

— С. Петербургскій Опекунскій Совѣтъ, во исполненіе духовнаго завѣщанія отставнаго Полковника Алексѣя Антоновича *Мешалина*, въ Іюлѣ 1845 года доставилъ въ Совѣтъ Императорскаго Человѣколюбиваго Общества *три тысячи рублей серебромъ*, съ тѣмъ, чтобы одна половина сей суммы была употреб-

ko i innych powierzonych Panu Głównemu Naczelnikowi Kraju gubernij. Obszerne sale domu Jenerał-Gubernatora, wspaniale ubrane i rzęsistém światłem oświecone, zaledwo mogły objąć zgromadzenie wiernych poddanych, święcących drogą pamiątkę dnia tego.

Pyszne ubrania Dam, rozmaitość mundurów, między któremi były także i cudzoziemskie, nadawały temu obchodowi nader uroczysty widok; a charakterystyczna cecha Rossyanina — uprzejmość dostojnego Naczelnika, który sprawiał tę ucztę — ożywiała jednomyślną wesołością liczne zgromadzenie, tak, iż mimo całego blasku i świetności, można też było dostrzedz tkliwą stronę tego obchodu— radość familijną. Zdawało się, iż dzieci obchodzą Imieniny Najukochańszego Ojca. Muzyka najnowszych tańców, umyślnie sprowadzonych i ułożonych, brzmiała nieustannie: tańce trwały ciągle, i zaledwo tylko o godzinie 2-éj po północy, można było wesołych godowników zebrać około świetnie zastawionéj wieczerzy, w ciągu któréj rozlegał się nieustannie chór półkowéj muzyki, przy radośnym zaś narodowym hymnie: „*Boże zachowaj Cesarza*!“ wniesione były przez Pana Jenerał-Gubernatora i przyjęte z prawdziwym zapałem przez całe grono ucztujących, toasty zdrowia ubóstwianego Monarchy i całéj Najjaśniejszéj Familii.

Świetną ta uroczystość trwała do godziny 5-éj z rana. Przez cały wieczór miasto wspaniale było oświecone.

St. Petersburg, 29-*go Listopada.*

W Gazetach Gubernijalnych ogłoszony został następny okolnik P. Ministra Spraw Wewnętrznych, do PP. Naczelników Gubernij:

„Naczelnik gubernii Tambowskiéj doniósł mi, że w niektórych miejscach powierzonéj mu Gubernii, ludzie trudniący się skupowaniem skór, jeżdżąc po wsiach, zapewniają włościan, że dla zapobieżenia pomorkowi na bydło, trzeba u zdechłych z zarazy bydląt wyrzynać języki i nim nacierać ściany obór gdzie się trzyma rogacizna.

„Mając na względzie, że takie umyślnie w złym zamiarze dawane rady, przy łekkowierności prostego ludu, muszą mieć koniecznym skutkiem rozszerzenie zarazy bydła, na przekor wszelkim ku jéj zatamowaniu przez Zwierzchność przedsiębranym środkom, uznałem za rzecz potrzebną zwrócić na ten przedmiot uwagę i zalecić, iżby uczynione były wszelkie rozporządzenia, ku oświeceniu ludu wiejskiego we względzie środków, podawanych przez Policyą Lekarską dla uśmierzenia choroby, tak zgubnéj i tak oporczywéj tam, gdzie środki te nie wypełniają się z największą ścisłością. Obok tego upraszam zwrócić wzgląd szczególny na złośliwych ludzi, którzy, jak powiedziano wyżéj, z widoków zysku, mogą nadużywać łatwowierności i niewiadomości wieśniaków, i w razie odkrycia takowych, ścigać ich całą surowością prawa.“

— Kurator Honorowy Gimnazyów Petersburgskich, Hrabia *Szeremetiew*, wybrany powtórnie przez Szlachtę na ten urząd, pragnąc przyczynić się do dobra tych zakładów, ofiarował *piętnaście tysięcy rubli srébrem*, pozostawiwszy Ministerstwu Narodowego Oświecenia rozporządzenie tą summą.

— Rada Opiekuńcza Petersburgska, w wykonaniu testamentu dymissyonowanego Półkownika Alexego *Mieszalina*, w Lipcu r. b. złożyła w Radzie Cesarskiego towarzystwa człekolubnego *trzy tysiące rubli srébrem*, z warunkiem, iżby jedna połowa téj summy użytą była, podług

лена, по усмотрѣнію, на Домъ Призрѣнія Убогихъ, а другая обращена на призрѣніе сиротъ и бѣдныхъ дѣтей.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Пруссія.

Въ Магдебургской газетѣ напечатано: Изъ Берлина отъ первыхъ чиселъ Ноября сообщаютъ слѣдующее: „На дняхъ представлено было Королю новое изобрѣтеніе, которое произвело сильное впечатлѣніе какъ на Его Величество, такъ и на первѣйшихъ сановниковъ. Изобрѣтеніе сіе подаетъ поводъ къ большимъ опасеніямъ, при мысли о чрезвычайно важныхъ послѣдствіяхъ его какъ для правительства, такъ равно и для частныхъ лицъ. Какой то берлинскій житель, человѣкъ весьма ловкой, изобрѣлъ способъ поддѣлывать всякій почеркъ, древніе документы, ассигнаціи и банковые билеты такъ хорошо, что самый вѣрный глазъ не въ состояніи различить копіи отъ подлинника. Но всего удивительнѣе то, что изобрѣтатель, въ самое короткое время, можетъ получить цѣлыя сотни такихъ копій, для чего ему нужно времени не болѣе того, которое употребляетъ наборщикъ для набиранія и отпечатанія своихъ экземпляровъ. Одинъ изъ знатныхъ государственныхъ сановниковъ доставилъ изобрѣтателю старинный документъ, который, по мнѣнію знатоковъ, представлялъ большія затрудненія. Изобрѣтатель отправился на свою квартиру, и, чрезъ нѣсколько времени, прибылъ обратно съ пятьюдесятью экземплярами копій, коихъ не льзя было отличить отъ подлинника. Въ документѣ было болѣе десяти собственноручныхъ подписей, написанныхъ, какъ часто случается, разными чернилами; всѣ онѣ явились и въ копіяхъ въ совершенной неизмѣнности. За симъ дали изобрѣтателю банковый билетъ на значительную сумму; вскорѣ привесъ онъ значительное число совершенно такихъ же билетовъ, и просилъ присутствовавшихъ узнать тотъ, который былъ ему первоначально врученъ; никто не могъ открыть ни малѣйшей разницы между экземплярами, по которой можно бы было отличить подлинный билетъ. Опасность, которою угрожаетъ обществу это изобрѣтеніе, заставляетъ надѣяться, что прусское правительство пріобрѣтетъ эту тайну и предастъ ее забвенію; сверхъ сего можно предполагать, что пріобрѣтеніе сего способа предоставитъ правительству средство отвращать всякую письменную поддѣлку."

— Въ познанской газетѣ сообщаютъ отъ 5 го Ноября слѣдующее: „Вчера, по полудни, происходилъ здѣсь обрядъ освященія торговой залы, при живѣйшемъ удовольствіи собравшейся публики. Такимъ образомъ городъ нашъ имѣетъ теперь новое, соотвѣтственное успѣхамъ, заведеніе, которое обѣщаетъ ему большія выгоды.

Франція.

Парижъ, 2 *Декабря*.

Въ военномъ министерствѣ получены сегодня изъ Альжиріи депеши, заключающія въ себѣ ближайшія подробности объ извѣстныхъ уже отчасти событіяхъ. Въ донесеніи отъ 9 Ноября, маршалъ Бюжо описываетъ походъ свой въ Матматаскія горы, для преслѣдованія бѣжавшихъ, и наказанія взбунтовавшихся племенъ. Въ совершеніи сего похода надобно было преодолѣть многія мѣстныя препятствія; притомъ непріятель оказывалъ всюду отчаянное сопротивленіе; не смотря на то, Французы во всѣхъ стычкахъ остались побѣдителями, и захватили у Арабовъ нѣкоторое число плѣнныхъ и значительное количество скота. Въ заключеніе маршалъ Бюжо пишетъ, что всѣ мятежныя племена къ востоку отъ Орана, упали духомъ, и что по всему видно, что они въ скоромъ времени покорятся. Отъ Ламорисьера, съ 14 минувшаго Ноября, не получено никакого донесенія; извѣстно только, что 20 числа онъ находился съ 4 баталіонами въ Маскарѣ, отправивъ генерала Корте въ Дайю, а генерала Жери въ Саиду. Въ *Journal des Débats*, отдавая справедливость дѣйствіямъ маршала Бюжо, присовокупляютъ, что положеніе дѣлъ донынѣ еще не перемѣнилось; что покорившіяся уже десять разъ племена, агенты Абд-эль-Кадера возбуждаютъ къ возстанію, и что надобно будетъ совершить много

uznania, na Dom Przytułku ubogich, a druga, obróconą na opatrzenie sierot i dzieci ubogich.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

Prusy.

W gazecie Magdeburskiéj czytamy: „W tych dniach złożony był Królowi Jego Mości nowy wynalazek, który uczynił najmocniejsze wrażenie na J. K. Mości i na piérwszych naszych Dygnitarzach. Wynalazek ten dać może powód do wielkiéj obawy, kiedy się pomyśli o skutkach niewyrachowanéj ważności, jaką mieć może tak dla rządów, jako i dla stosunków społecznych. — Jeden mieszkaniec Berlina, człowiek nader przemyślny, odkrył sposób naśladowania wszelkiego pisma, dokumentów starożytnych, assygnacyj i biletów bankowych, tak doskonale, że najwprawniejsze oko nie jest w stanie rozróżnienia kopii od oryginału. Co najszczególniejsza, to, że wynalazca może otrzymać w krótkim czasie całe seciny takich kopij, albowiem nie potrzebuje więcéj czasu, jak drukarz dla ułożenia i odbicia swoich exemplarzy. Jeden z wysokich naszych urzędników Stanu dał wynalazcy stary dokument, który, według zdania znawców, przedstawiał wielkie trudności. Ten udał się do swego mieszkania, i po niejakim czasie wrócił z pięćdziesięciu exemplarzami kopij, których niepodobna było rozeznać od oryginału. Pod dokumentem było kilkanaście własnoręcznych podpisów, jak to się zwykle zdarza, rozmaitemi atramentami wykonanych; wszystko to znalazło się powtórzoném do niepoznania. Dano następnie wynalazcy bilet bankowy na znaczną summę; wkrotce przyniósł wielką liczbę takich samych zupełnie biletów, i prosił obecnych, iżby z pomiędzy nich wskazali ten, który mu był wręczony; nikt nie mógł upatrzyć najmniejszéj między exemplarzami różnicy, któraby prawdziwy bilet oznaczała. Niebezpieczeństwo jakiém ten wynalazek grozi wszelkim zasadom społeczeńskim, każe tuszyć, że Rząd Pruski nabędzie i zatraci tę tajemnicę; być też może, iż sposób ten, raz nabyty, posłuży Rządowi do zapobieżenia pisma od wszelkiemu piśmiennemu fałszerstwu"

— *Gazeta Poznańska* donosi z Poznania pod d. 5 listopada: „Wczoraj po południu poświęcona została nowa sala handlowa, wśród żywego zadowolenia bardzo licznie zgromadzonéj publiczności. Tym sposobem miasto nasze cieszy się nowym stosownym do postępu instytutem, który mu wielkie korzyści zapewnia.

Francya.

Paryż, 2 *grudnia*.

Minister wojny otrzymał dziś depesze z Algieryi, zawierające bliższe szczegóły o wiadomych już w części wypadkach. Rapport Marszałka Bugeaud, z dnia 9-go listopada, zawiera opis wyprawy w góry Matmatas, w celu wyszukania zbiegłych plemion, i ukarania tych, które miały udział w powstaniu. Wtargnięcie w te okolice znalazło naturalne przeszkody, a oprócz tego nieprzyjaciel wszędzie silny stawił opór. Mimo to jednak, we wszystkich potyczkach zaszłych z Arabami, chociaż mało znaczących, Francuzi zostali zwycięzcami, i zabrali pewną liczbę jeńców i bydła. Marszałek kończy swój rapport oświadczeniem, że powstańcy na wschód Oranu są przerażeni, i że ma wszelkie powody do spodziewania się wkrótce uległości licznych pokoleń. Od Jenerała Lamoricière, którego ostatni rapport był z dnia 14-go listopada, dotychczas nie mamy żadnego doniesienia. Wiedziano tylko, że d. 20-go znajdował się jeszcze z czteréma batalionami w Maskara, wysławszy Jenerała Korte do Daja, a Jenerała Gery do Saidy. *Journal des Débats*, chwaląc działania Marszałka Bugeaud, przyznaje, że położenie rzeczy jeszcze się stanowczo nie zmieniło; że po dziesiąty raz poddające się pokolenia, znowu są podmówione do buntu przez ajentów Abd el-Kadera, i że potrzeba będzie odbyć wiele trudzących pochodów i wypraw, nim się zdołamy skoncentrować na zachodniéj i po łudniowo-zachodniéj granicy.

трудныхъ экспедицій до тѣхъ поръ, пока успѣемъ мы утвердиться на западной и южной границахъ.

— Сосредоточенныя на марокской границѣ войска, будутъ тамъ зимовать съ тою цѣлію, чтобы весною начать дѣйствія.

— Адъютантъ маршала Сульта, полковникъ Фольцъ, возвратился изъ Альжира во Францію. Онъ имѣлъ свиданіе съ генералъ-губернаторомъ въ Сиди-бель-Асселѣ.

— Журналъ *Afrique*, послѣ полутора года своего существованія, прекратилъ оное. Теперь въ одномъ только журналѣ *Algérie* помѣщаются исключительно извѣстія изъ Альжира.

— Здѣсь дѣлаютъ большія приготовленія, на Пепиньерской улицѣ, въ великолѣпномъ домѣ, принадлежащемъ правительству, въ коемъ, какъ утверждаютъ, помѣщенъ будетъ марокскій посланникъ.

— По донесеніямъ полученнымъ изъ Макао, отъ 25 Сентября, французскій посланникъ въ Китаѣ Г. Лагрене, отплылъ 12 числа того же мѣсяца на фрегатѣ „Клеопатра" въ сѣверные порты. Сначала онъ хотѣлъ было взять съ собою только лицъ принадлежащихъ къ посольству, но потомъ купеческіе агенты, долженствующіе возвратиться въ Европу на пароходѣ „Архимедъ," получили позволеніе сопутствовать ему.

— Французскій консулъ въ Моссулѣ, Г. Ботта, извѣстный по своимъ розысканіямъ въ развалинахъ древней Ниневіи, пожалованъ кавалеромъ ордена почетнаго легіона.

— Министръ внутреннихъ дѣлъ предписалъ всѣмъ префактамъ, чтобы при учебныхъ заведеніяхъ, въ коихъ воспитываются сельскіе учители, находились пожарныя трубы для того, чтобы учащіеся привыкали къ употребленію оныхъ въ случаѣ пожара.

— По повелѣнію Короля, часовня св. Лудовика, сооруженная въ долинѣ Форминьи въ память побѣды одержанной надъ Англичанами, 15-го Апрѣля 1450 г., будетъ совершенно исправлена и освящена епископомъ Байе, 2-го Декабря.

— По причинѣ сгорѣвшаго въ Тулонѣ корабельнаго лѣса, правительству изъ Италіи предлагаютъ выгодныя условія; въ папскихъ владѣніяхъ въ разстояніи 16 километровъ отъ моря, находится 80,000 эктаровъ лѣса, изобилующаго дубами, годными для постройки кораблей.

3 *Декабря.*

Экспедиція въ Мадагаскаръ уже окончательно назначена и будетъ состоять изъ четырехъ фрегатовъ: *Gloire*, *Armide*, *Belle-Poule* и *Psyche*. На мѣсто губернатора острова Бурбона, капитана Греба, назначенъ капитанъ Дефоссе, коему ввѣрено также начальство надъ морскою станціею у сего острова и надъ всею экспедиціею. Экипажъ вышесказанныхъ фрегатовъ не будетъ многочисленъ, потому что на нихъ должны отправиться войска со всею артиллеріею, и нѣсколько ротъ инженернаго вѣдомства. По сему въ этой экспедиціи будутъ находиться и транспортныя суда. Генералъ Дювивье, долгое время служившій въ Альжирѣ, будетъ назначенъ начальникомъ войскъ принадлежащихъ къ этой экспедиціи.

— Къ оффиціальнымъ донесеніямъ и новостямъ альжирскихъ газетъ отъ 25-го Ноября, должно присовокупить еще слѣдующія подробности: 19 Ноября, Абд-эль-Кадеръ находился въ Лохѣ на базарѣ, у племени Бени-Урагскомъ. Лоха есть такое мѣсто, гдѣ производится самая значительная торговля Оранской провинціи, на горѣ, въ 4-хъ миляхъ отъ Тіарета.— Эмира сопровождала конница изъ Флиттовъ, Аллуевъ, Шекаловъ и другихъ частей Бени-Урагскаго племени. Количество конницы, доставленной ему Флиттами, простирается до 1980 человѣкъ. Народонаселеніе этихъ племенъ спасалось бѣгствомъ отъ французскихъ отрядовъ, подъ прикрытіемъ непріятельскаго отряда, такъ, что всѣ усилія воспрепятствовать оному при отступленіи — остались безъ успѣха. 21-го числа, Эмиръ напалъ въ Тагуэнѣ на племя Гуэбла. 22-го числа, былъ въ Суагуи, въ 15 ти миляхъ отъ Богары, слѣдовательно, если не на самой границѣ, то по крайней мѣрѣ не въ большомъ разстояніи отъ границы альжирской провинціи. Со всѣхъ сторонъ стремятся въ эту окрестность отряды французскихъ войскъ. Не смотря на все это, никто однако же не допускаетъ того, чтобы

— Część armii, która zgromadzi się nad granicą Marokkańską, ma tam przezimować, aby z wiosną rozpocząć nowe działania.

— Półkownik Foltz, adjutant Marszałka *Soult*, powrócił z Algieru do Francyi. Widział on się z jeneralnym Gubernatorem w Sidi-bel-Assel.

— Dziennik *Afrique*, po półtora-roczném istnieniu, przestał wychodzić. Teraz więc jeden tylko dziennik *Algérie* zajmuje się wyłącznie sprawami Algierskiemi.

— W téj chwili czynią wielkie przygotowania przy ulicy Pepiniere, w pysznym pałacu należącym do rządu, w którym, jak zapewniają, pomieszczony będzie Poseł marokański.

— Według doniesień, datowanych 25-go września z Makao, P. Lagréné, Poseł francuzki w Chinach, odpłynął 12-go t. m., na fregacie *Cleopatra*, do portów północnych. Początkowo chciał on zabrać z sobą tylko osoby do poselstwa należące, ale ajenci handlowi Francuzcy, mający wrócić do Europy parostatkiem *Archimedes*, otrzymali pozwolenie towarzyszenia mu w téj podróży.

— P. Botta, Konsul francuzki w Mossul, znany przez swe poszukiwania w ruinach Niniwy, mianowany został kawalerem orderu legii honorowéj.

— Minister spraw wewnętrznych polecił prefektom, aby zakłady, gdzie się kształcą nauczyciele wiejscy, opatrzone były sikawkami od ognia, w celu obeznania uczniów z ich użyciem, tak, aby potém w razie pożaru mogli skutecznie udzielać pomocy,

— Z rozkazu Króla, kaplica świętego Ludwika, wystawiona na równinie Formigny, na pamiątkę zwycięztwa odniesionego nad Anglikami, 15 go kwietnia 1450 roku, zupełnie ma być naprawioną, i poświęconą 2-go grudnia, przez Biskupa Bayeux.

— Dla zastąpienia spalonego w Tulonie drzewa na okręty, czynią rządowi z Włoch korzystne propozycye; w państwie bowiem kościelném, o 16 tylko kilometrów od morza, znajduje się 80,000 hektarów lasu, obfitującego w dęby zdatne do budowy okrętów.

Dnia 3 *grudnia.*

Wyprawa na Madagaskar jest już postanowioną; składać się ma z fregat: *Gloire*, *Armide*, *Belle-Poule* i *Psyche*. Kapitan Graeb, Gubernator wyspy Bourbon, ma być zastąpiony przez kapitana Desfosses, któremu także powierzone zostanie dowództwo stacyi przy téj wyspie i całéj wyprawy. Osady fregat nie będą liczne, albowiem muszą zabrać z sobą wojsko, artylleryą, i kilka kompanii inżenierskich. W tym celu ma także towarzyszyć wyprawie kilka korwet przewozowych. Jenerał Duvivier, który dosyć długo dowodził w Algieryi, ma objąć kierunek wojska do wyprawy należącego.

— Do urzędowych doniesień i nowin gazet algierskich, z d. 25 listopada, dodać można następujące szczegóły: „Dnia 19 listopada, Abd el-Kader znajdował się na targowisku w Loha, u pokolenia Beni Urag. Loha jest miejscem, gdzie się odbywa najznakomitszy targ prowincyi Oran, na górze, o 4 mile od Tiaret. Towarzyszyła mu jazda Flittów, Alujów, Szekałów, i innych części pokolenia Beni-Urag. Jazda, jaką Emir mógł zebrać u Flittów, wynosi 1,980 ludzi. Ludność tych pokoleń uciekała przed francuzkiemi kolumnami, zasłoniona przez liczne zastępy, i trudno było zagrodzić im drogę. Dnia 21-go, napadł Emir w Taguin na pokolenia agaliku Guebla. Dnia 22-go był w Suagui, o 15 tylko mil od Bagary, a zatém, jeżeli nie na saméj granicy, to przynajmniéj tuż przy granicy prowincyi Algierskiéj. Ze wszystkich stron śpieszą kolumny francuzkie w tę okolicę. Nikt jednak nie sądzi, aby Abd-el-Kader daléj naprzód się posunął. Osiągnął on już swój cel główny i teraz cofnie się wraz z pokoleniami, które uprowadza z sobą do Marokko. Wojsko pod Marszałkiem było przez 34 dni w polu, nie osiągnąwszy żadnéj ważnéj korzyści; ucierpiało zaś nader wiele przez ustawiczne pochody, i teraz zdaje się być w poruszeniu wsteczném. Między Marszałkiem i Jenerałem Lamoricière związek

Абд-эль-Кадеръ былъ въ силахъ двинуться въ перёдъ. Онъ достигъ уже главной своей цѣли, и теперь отправится обратно въ Марокко, вмѣстѣ съ присоединившимися къ нему племенами. Армія подъ начальствомъ маршала, была въ продолженіе 34 дней въ полѣ, не сдѣлавъ ничего важнаго; она весьма пострадала отъ безпрерывныхъ почти походовъ, и теперь, по видимому, находится на обратномъ пути. Между маршаломъ и генераломъ Ламорисьеромъ сношенія все еще не возстановлены, а о затруднительности сообщеній между маршаломъ и альжиромъ, можно заключить изъ того, что извѣстія маршала очень поздно приходятъ въ Альжиръ.

— Изъ Танжера пишутъ, отъ 20 Ноября, слѣдующее: Такъ какъ отвѣтъ Императора Абд-эль-Рамана на Ультиматумъ Франціи весьма уклончивъ, то Г. Шато, временный повѣренный въ дѣлахъ Франціи, отправилъ перваго альжирскаго драгомана Г. Проша въ Прабатъ, гдѣ теперь находится императорскій дворъ, чтобы удостовѣриться въ дѣйствительномъ намѣреніи императора. Трудно предугадать результатъ этого порученія. Абд-эль-Раманъ колеблется между фанатизмовъ своихъ подданныхъ и опасеніемъ французскаго оружія. До сихъ поръ Г. Шато удачно велъ переговоры съ Марокко, что доказываетъ отправленіе марокскаго посланника въ Парижъ. Это обстоятельство обнаруживаетъ уваженіе Императора къ Франціи."

— Теперь производится ломка одного изъ древнѣйшихъ монастырей, Королевско-Целестинскаго пріората, находящагося на землѣ, проданной городу Парижу правительствомъ за 1,277,285 франковъ.

— Въ парижской академіи художествъ прочитано было, съ большимъ любопытствомъ, донесеніе знаменитаго скульптора Г. Жеси, слѣдующаго содержанія: „Недавно удостовѣрились въ подлинности Рафаелевой живописи *al fresco*, открытой за два года во Флоренціи, въ трапезѣ одного изъ уничтоженныхъ въ прошедшемъ столѣтіи монастырей. Живопись эту, представляющую *Тайную вечерю*, приписывали вообще Перруджино, однако нѣкоторыя части, недавно открытыя, заставили предполагать, что она могла быть произведеніемъ Рафаеля. Предпринятое на дняхъ дальнѣйшее розысканіе, совершенно убѣдило въ этой догадкѣ: нашли имя Рафаеля подписанное на ризѣ одного изъ Апостоловъ, съ означеніемъ 1514 года, который соотвѣтствуетъ 21 году жизни знаменитаго живописца, родившагося въ 1493 году.

Англія.

Лондонъ, 1 Декабря.

Большое движеніе противъ закона о хлѣбѣ, которое министры, за двѣ недѣли предъ симъ, могли еще предупредить, возъимѣло теперь свое начало. Манифестъ Лорда Росселя прошелъ какъ молнія по государству; онъ даетъ знать разсоединеннымъ досего стихіямъ оппозиціи, что онѣ снова имѣютъ извѣстную цѣль, лозунгъ и предводителя для дѣйствія. Должно сознаться, что виги избрали удобную минуту для того, чтобы опять выступить на политическое поприще; числительная сила ихъ въ обоихъ парламентахъ значительнѣе, чѣмъ когда либо. Въ верхнемъ парламентѣ, молодой Лордъ Грей, приверженецъ оппозиціи, въ первый разъ занимаетъ мѣсто послѣ кончины своего отца, принадлежавшаго въ самымъ восторженнымъ тори. Лордъ Морпетъ, сынъ маститаго графа *Carlise*, скоро поступитъ на мѣсто своего отца, и лордъ Ашлей, сомнительный приверженецъ Г. Пиля, относительно вопроса о хлѣбномъ законѣ присоединится, какъ кажется, въ вигамъ. Въ нижнемъ собраніи парламента, Лордъ Джонъ Россель имѣетъ на своей сторонѣ первѣйшихъ ораторовъ. А Лордъ Пальмерстонъ, съ своей стороны, пріобрѣлъ недавно между торговымъ сословіемъ такое почтеніе, что при предстоящихъ выборахъ имѣетъ быть избранъ представителемъ Ливерпуля, что весьма усилитъ его вліяніе.

— Вслѣдствіе объявленія Лорда Росселя, подписывается воззваніе къ лондонскому Лорду-Меру, чтобы онъ созвалъ собраніе городскаго совѣта, для составленія прошенія къ Королевѣ, относительно дозволенія свободнаго привоза въ Англію иностраннаго

jest ciągle przerwany, a jak jest trudny między Marszałkiem i Algierem, dowodzi ta okoliczność, że raporta Marszałka tak długiego czasu potrzebują nim dójdą do tego miasta.

— Z Tangeru piszą, pod datą 20 go listopada: „Ponieważ odpowiedź Cesarza Abd el Rhamana na ultimatum francuzkie, była ciemna i zbywająca, przeto P. Chasteau, tymczasowo sprawujący interessa Francyi, wysłał P. Leona Proches, piérwszego tłumacza Algierskiego, do Prabat, gdzie się obecnie dwór Cesarski znajduje, w celu wybadania istotnych zamiarów Cesarza. Trudno przewidzieć wypadek tego poselstwa. Abd el-Rhaman bowiem znajduje się w trudném położeniu pomiędzy fanatyzmem poddanych i obawą oręża francuzkiego. Dotychczas P. Chasteau był szczęśliwy w układach z Marokko prowadzonych, a dowodem tego jest wyjazd Posła Marokkańskiego do Paryża, co w obecném położeniu dowodzi przynajmniéj wielkiéj względności dla Francyi ze strony Cesarza."

— W téj chwili rozwalają tu jeden z najdawniejszych klasztorów, królewski preorat Celestynów, na przestrzeni ustąpionéj teraz miastu Paryżowi przez rząd, za 1,277,285 franków.

— Akademia Paryzka sztuk pięknych słuchała z największym interessem, który podzielą wszyscy artyści, doniesienia sławnego rytownika P. Jési, treści następującéj: „Uznano świeżo za oryginalne dzieło Rafaela obszerne malowidło *al fresco* odkryte od dwóch lat we Florencyi, w refektarzu jednego ze skasowanych w przeszłym wieku klasztorów. To malowidło, przedstawujące *Wieczerzę Pańską*, było powszechnie przypisywane Perruginowi, wszakże niektóre części, świeżo odkryte, podawały myśl, że mogło być dziełem Rafaela. Oczyszczenie daléj posunięte w tych dniach, sprowadziło zupełną w tym względzie pewność, przez odkrycie imienia Rafaela, podpisanego na brzegu szaty jednego z Apostołów, wraz z datą roku 1514, odpowiadającego 21 rokowi życia sławnego malarza, który urodził się roku 1493."

Anglia.

Londyn, 1 grudnia.

Wielka agitacya przeciw prawom zbożowym, a któréj Ministrowie przed dwóma tygodniami mogli jeszcze zapobiedz, rozpoczęła się teraz na prawdę. Manifest Lorda Russel przebiegł jak błyskawica po kraju; zwiastuje bowiem rozproszonym żywiołom opozycyi, że mają znowu pewny cel, hasło i przewódzcę działania. Jakoż wyznać potrzeba, że stronnictwo Wigów, dogodną obrało chwilę do silnego znowu wystąpienia na polityczněj widowni. Numeryczna ich siła w obu Izbach większa jest niż kiedykolwiek. W Izbie Parów, młody Lord Grey, stronnik opozycyi, zajmie piérwszy raz miejsce po śmierci swego ojca, który był najzapaleńszym Torysem. Lord Morpeth, syn sędziwego Hrabiego Carlisle wkrótce też miejsce jego zastąpi, i zdaje się, że i Lord Ashley, wątpliwy stronnik P. Peel, w kwestyi praw zbożowych przyłączy się do Wigów. W Izbie Niższéj, Lord John Russel ma sobie zapewnione wsparcie najznakomitszych mówców; Lord Palmerston zaś ze swojéj strony, tak od niedawna stał się popularnym między stanem handlowym w hrabstwach północnych, że przy następujących wyborach, ma być obrany Reprezentantem z Liverpool, przez co wpływ jego znacznie się powiększy.

— W skutku pisma Lorda Russel, znajduje się w obiegu do podpisów wezwanie do Lorda-Majora Londynu, aby zwołał zgromadzenie Rady municypalnéj, końcem ułożenia petycyi do Królowéj o dozwolenie wolnego przywozu zagranicznego zboża do Anglii. Wczoraj także w Tawernie

хлѣба. — Вчера также въ лондонской тавернѣ происходило собраніе первѣйшихъ купцовъ и банкировъ, на коемъ положено сдѣлать представленіе первому министру, относительно немедленнаго созванія парламента, съ цѣлію введенія новыхъ перемѣнъ въ законѣ о хлѣбѣ.

— Третьяго дня, на желѣзномъ заводѣ Каргиля, Мунсея и комп., въ Бишопвермутѣ, случилось несчастіе: тамъ взорвало паровой котелъ, при чемъ четверо работниковъ лишились жизни, а двадцать два человѣка были ранены. 25-го сего мѣсяца, произошло также несчастіе въ королевскомъ каналѣ, въ Ирландіи, около Клонсилли, гдѣ по неосторожности мичмана, потонуло судно съ 16 пассажирами.

— Въ сегодняшней газетѣ напечатано оффиціальное донесеніе адмирала Кокрена, о дѣйствіяхъ его противъ морскихъ разбойниковъ острова Борнео. Изъ донесенія сего видно, что поводомъ къ начатію сихъ дѣйствій было то, что они задержали двоихъ англійскихъ подданныхъ индѣйскихъ уроженцевъ, и принуждали ихъ къ работамъ въ притонѣ своего атамана. 18 го Августа, главное селеніе разбойниковъ, Малуду, было разрушено, послѣ упорной битвы, въ коей Англичане лишились 6 челов. убитыми и 15 раненными. Въ разрушенномъ селеніи найденъ былъ между прочимъ колоколъ съ бременскаго корабля „Вильгельмъ Людовикъ,“ потерпѣвшаго крушеніе въ китайскомъморѣ.

3 *Декабря.*

Его Императорское Высочество Государь Великій Князь Константинъ Николаевичъ изволилъ сѣсть въ Плимутѣ на пароходъ *Ingermanland*, который однако не вышелъ въ море, по поводу непогоды. Россійскій посланникъ баронъ Бруновъ возвратился изъ Плимута.

— Въ *Glocester Journal* утверждаютъ, что по поводу происходящихъ судовъ присяжныхъ, въ графствахъ, парламентъ будетъ созванъ не прежде какъ на третьей недѣлѣ Января мѣсяца.

— Въ Чивита-Векія, на островѣ Мальтѣ, освящали недавно іезуитскій монастырь. Въ произнесенной по сему случаю рѣчи, одинъ изъ монаховъ благодарилъ Королеву Викторію за позволеніе поселиться на семъ островѣ. Іезуиты намѣреваются основать тамъ воспитательное заведеніе.

Италія.

Римъ, 24 *Ноября.*

Сегодня, до полудня, въ Ватиканскомъ дворцѣ, происходило тайное засѣданіе консисторіи, на коемъ Папа наименовалъ 7 архіепископовъ и 8 епископовъ въ разныхъ католическихъ земляхъ. Въ числѣ первыхъ находится Леирскій епископъ, Карвато, наименованный патріархомъ Лиссабонскимъ; а въ числѣ послѣднихъ — Генрихъ Моницъ, наименованный Сенъ-Жакскимъ епископомъ на Зеленомъ мысѣ. За симъ, Его Святѣйшество наименовалъ двухъ кардиналовъ, именно: Лаврентія Симонетти, засѣдателя инквизиціи, и Якова Пикколомини, президента *della armi*. Кардинальскими мантіями удостоены: Лиссабонскій патріархъ, архіепископы: Неапольской, Монреальскій и Кельнскій, и епископъ Колоечкій въ Венгріи.

— По окончаніи сего торжества, Папа произнесъ краткій панегирикъ Кельнскому архіепископу.

Испанія.

Мадритъ, 21 *Ноября.*

Генералъ Нарваэзъ, президентъ министерскаго совѣта, пожалованъ третьяго дня, въ день ангела Королевы, въ достоинство герцога Валенсіи. Этотъ новый знакъ чрезвычайной милости къ нему двора произвелъ вообще невыгодное впечатлѣніе, тѣмъ болѣе, что никакихъ другихъ наградъ, ни помилованій, при семъ случаѣ не было. Преимущественно въ кругу высшаго общества, къ коему нынѣ генералъ Нарваэзъ, по своему званію, принадлежитъ, равнодушіе и недоброжелательство обнаруживаются къ нему все болѣе и болѣе. На данномъ, по сему поводу, банкетѣ, вмѣсто ожидаемой толпы поздравляющихъ, явились почти одни военныя лица; изъ

Londyńskiéj odbyło się zgromadzenie najznakomitszych kupców i bankierów, na którém postanowiono podać przedstawienie do piérwszego Ministra, względem bezzwłócznego zwołania parlamentu, w celu zaprowadzenia zmian w prawach zbożowych.

— Onegdaj rano w fabryce żelaznéj PP. Cargill, Mounsey i spółki, w Bishopwearmouth, przez pęknięcie kotła parowego, cztérech robotników utraciło życie, a dwudziestu dwóch zostało ranionych. Inne, również ze stratą ludzi połączone nieszczęście, wydarzyło się 25-go b. m., przy Clonsilla, na kanale Królewskim w Irlandyi, gdzie przez niedbałość sternika zatonęła łodź, a z nią szesnaście osób.

— Dzisiejsza Gazeta Dworu, zawiera urzędowy rapport Admirała Cochrane, w przedmiocie wyprawy przedsięwziętéj przezeń, przeciw rozbojnikom morskim wyspy Borneo. Z tego rapportu pokazuje się, że powodem wyprawy, było zatrzymanie dwóch poddanych angielskich, Indyjskiego pochodzenia, którzy przez lat dwa niewolnicze posługi przy naczelniku rozbójników morskich pełnić zmuszeni byli. Zburzenie siedliska rozbojników, Maludu, nastąpiło 18 sierpnia, po kilkogodzinnéj żwawéj walce, i kosztowało Anglików 6 zabitych i 15 ranionych. W zburzoném miejscu znaleziono, między innemi, dzwon okrętowy z Bremeńskiego okrętu *Wilhelm Ludwik*, rozbitego w roku zeszłym na wodach chińskich.

Dnia 3 *grudnia.*

Jego Cesarska Wysokość Wielki Xiążę Konstantyn Nikołajewicz wsiadł w Plymouth na statek *Ingermanland*; nie wypłynął jednak na morze, z przyczyny burzliwego czasu. Poseł Rossyjski, Baron Brunnow powrócił z Plymouth.

— *Glocester-Journal* utrzymuje, że z przyczyny odbywających się w hrabstwach posiedzeń sądów przysięgłych, parlament będzie zwołany dopiero w trzecim tygodniu Stycznia.

— W Civita-Vecchia na Malcie, poświęcono niedawno klasztor Jezuicki Jeden z duchownych miał z tego powodu mowę, w któréj dziękował Królowéj Wiktoryi, za pozwolenie osiedlenia się na wyspie. Jezuici mają się tam zająć wychowaniem.

Włochy.

Rzym, 24 *listopada.*

Dziś przed południem, Ojciec Swięty zgromadził w pałacu Watykańskim tajny Konsystorz, na którym mianował 7 Arcybiskupów i 8 Biskupów, w różnych krajach katolickiego chrześciaństwa. Pomiędzy piérwszymi znajduje się Biskup z Leiry, JX. Carvalho, mianowany Patryarchą Lizbońskim; pomiędzy ostatnimi, JX. Henr. Moniz, mianowany Biskupem w St. Jakób, na przylądku Zielonym. Następnie mianował Papież dwóch Kardynałów, t. j. JX. Wawrzyńca Simonetti, Assesora Inkwizycyi, i X. Jakóba Piccolomini Prezydenta *delle armi* Płaszcze Kardynalskie udzielone zostały: Patryarsze Lizbońskiemu, Arcybiskupom w Neapolu, Monreale i w Kolonii, oraz Biskupowi w Colocza, w Węgrzech.

Po ukończeniu téj uroczystości, miał Papież allokucyą (przemowę), zawierającą pochwałę na zgon Arcybiskupa Kolońskiego.

Hiszpania.

Madryt, 21 *listopada.*

Jenerał Narvaez, Prezes Rady Ministrów, wyniesiony został onegdaj, w dzień imienin Królowéj, na godność Xięcia Walencyi. Nowy ten dowód nadzwyczajnych łask jego u dworu, nieprzychylne w ogólności sprawił wrażenie, tém bardziéj, że żadne inne nagrody zasłużonych osób, ani spodziewane ułaskawienia, tą razą nie miały miejsca. W wyższém mianowicie towarzystwie, do którego teraz Jenerał Narvaez z tytułu swego należy, nieumiejętność i niechęć ku niemu okazały się widocznie. Na balu danym przezeń z tego powodu, zamiast spodziewanego tłumu winszujących, byli prawie sami tylko wojskowi. Z cywilnych przybyło zaledwo pięć czy sześć osób. Między innemi, nie przybył także Poseł angielski, choć

гражданскихъ же чиновниковъ находилось всего пять или шесть человѣкъ. Въ числѣ прочихъ не прибылъ также и англійскій посланникъ, не смотря на то, что ему обѣщана была честь танцевать съ инфантиною, сестрою Королевы. Сверхъ сего разсказываютъ слѣдующее: По старинному обычаю, всѣ испанскіе гранды вправѣ именовать другъ друга: „Ты.“ И такъ, когда новый герцогъ Валенсіи, пользуясь этимъ преимуществомъ, отозвался такимъ образомъ, въ аппартаментахъ Королевы, къ 92-лѣтнему князю Байленъ (Кастаньосу), обиженный этимъ старикъ повернулся къ нему спиною; вслѣдствіе сего произошелъ между ними споръ, въ коемъ сей послѣдній, припомнивъ свои заслуги, пріобрѣтшія ему княжеское достоинство (побѣду надъ Французами при Байленѣ), спросилъ, съ очевидною насмѣшкою, генерала Нарваэза, когда и какую побѣду одержалъ онъ подъ стѣнами Валенсіи?

Важнѣйшимъ событіемъ настоящаго времени можетъ считаться совершенный разрывъ, произшедшій между начальникомъ военной силы (генераломъ Нарваэзомъ) и главою биржи (г-мъ Саламанка). Генералъ Нарваэзъ былъ долженъ г-ну Саламанкѣ 20,000 піастровъ, и послѣдній не разъ говорилъ, что онъ вовсе не надѣется, чтобы долгъ сей былъ ему когда либо уплоченъ. Генералъ услышавъ о такомъ отзывѣ, пригласилъ г-на Саламанку къ себѣ, лаконически потребовалъ отъ него счета, поручилъ разсмотрѣть его другому банкиру, просилъ сего послѣдняго заплатить за него деньги, и въ то же время объявилъ г-ну Саламанкѣ, что онъ не нуждается болѣе въ его посѣщеніяхъ. Г. Саламанка съ своей стороны рѣшился стараться о низверженіи президента министровъ; посему привлекъ на свою сторону нѣкоторое число депутатовъ и приготовляется къ открытой борьбѣ на будущемъ собраніи палатъ.

— Генералъ Нарваэзъ сдѣлалъ генералу Ранкали выговоръ за то, что изъ числа солдатъ, возмутившихся въ Валенсіи, онъ велѣлъ разстрѣлять только пятерыхъ. Вслѣдствіе сего Ранкали подалъ просьбу объ увольненіи его отъ должности генералъ-капитана Валенсіи.

— Правительство не мало безпокоятъ козни генерала Прима, живущаго теперь въ Марсели; ему приказано немедленно явиться въ Испанію, въ случаѣ же неповиновенія, его почтутъ бѣглецомъ.

25 *Ноября.*

7-го Декабря имѣетъ быть засѣданіе капитула ордена Карла III, въ Королевской дворцовой церкви. Королева будетъ присутствовать при этомъ обрядѣ, какъ Гросмейстерина этого ордена. Со времени кончины Фердинанда VII, обрядъ этотъ будетъ совершенъ въ первый разъ.

— Съ границъ Каталоніи пишутъ, отъ 27 числа, что генералъ Фигуэресъ продолжаетъ въ Барселонѣ рекрутскій наборъ.

— Изъ Арагоніи увѣдомляютъ, что въ округѣ Аинса и провинціи Гуэска, появилась болѣзнь картофеля. Начальство приняло мѣры противъ распространенія порчи этого растенія.

Египетъ.

Александрія, 8 Ноября.

Англійскій генеральный консулъ, полковникъ Барнетъ, поднесъ 24 м. м. Вице-Королю портретъ Королевы Викторіи. На дворцовомъ дворѣ поставленъ былъ баталіонъ войскъ съ музыкою, который отдалъ консулу тѣ же самыя почести, какъ и Вице-Королю. При входѣ встрѣтилъ его министръ иностранныхъ дѣлъ Арнимъ-Бей и высшіе офицеры, а въ аудіенцъ залѣ вышелъ на встрѣчу къ нему, до самыхъ дверей, самъ Мегмедъ-Али, и, принявъ портретъ Королевы, по восточному обычаю, поднесъ его къ своей головѣ, а потомъ поставилъ на почетное мѣсто, на коверъ. На другой день, Вице-Король пригласилъ къ себѣ на обѣдъ г-на Барнета и находящихся въ Александріи Англичанъ.

— Король французскій пожаловалъ Вице-Королю орденъ почетнаго легіона большаго креста. Знаки этого ордена, поднесъ Мегмеду-Али третьяго дня въ Каирѣ, французскій генеральный консулъ Г. Барро.

— Три принца изъ поколѣнія Шахабовъ прибыли сюда изъ Бейрута 31 м. м. на французскомъ пароходѣ *Volage*, искать убѣжища во владѣніяхъ Вице-Короля.

---

mu przyrzeczony był zaszczyt tańczenia z Infantką, siostrą Królowéj. Opowiadają też następujące zdarzenie: Według dawnego zwyczaju, wszyscy Grandowie hiszpańscy mają prawo mówić do siebie nawzajem „ty“. Gdy więc nowy Xiąże Walencyi, korzystając z téj prerogatywy, odezwał się w ten sposób, na pokojach u Królowéj, do 92-letniego Xięcia Bailen (Castanos), obrażony tém starzec odwrócił się od niego; w skutek czego wszczął się pomiędzy nimi spór, w którym ostatni, przypomniawszy swój czyn, który mu zjednał tytuł Xięcia (zwycięztwo nad Francuzami pod Bailen), zapytywał z wyraźném szyderstwem Jenerała Narvaez: kiedy to, i jakie zwycięztwo odnieść miał pod murami Walencyi?

Ale najważniejszym wypadkiem dziennym, jest zupełne zerwanie stosunków między naczelnikiem siły zbrojnéj (Jenerałem Narvaez) a naczelnikiem banku (P. Salamanka). Jenerał Narvaez winien był panu Salamanka 20,000 piastrów, który dał się podobno z tém słyszyć, że niéma bynajmniéj nadziei odebrania swojego długu. Jenerał dowiedziawszy się o tém, wezwał do siebie P. Salamanka, zażądał lakonicznie rachunku, i polecił innemu bankierowi, aby go przejrzał i pieniądze zapłacił; poczém kazał oświadczyć P. Salamanka, od odtąd odwiedzin jego wcale przyjmować nie życzy. Nawzajem P. Salamanka postanowił pracować nad upadkiem Prezesa Ministrów; pociągnął na swą stronę pewną liczbę Deputowanych, i gotuje się do otwartéj walki na przyszłém zgromadzeniu Izb.

— Jenerał Narvaez udzielił naganę Jenerałowi Roncali, że tylko pięciu buntowniczych żołnierzy rozstrzelać kazał; z tego powodu ostatni podał się do dymissyi, od obowiązku Jeneralnego Kapitana Walencyi.

— Zabiegi bawiącego w Marsylii Jenerała Prim niepokoją mocno rząd tutejszy. Posłano mu rozkaz aby bezzwłocznie stawił się w Hiszpanii, w przeciwnym bowiem razie uważany będzie za zbiega.

Dnia 25 *listopada.*

Dnia 7 go grudnia, posiedzenie kapituły orderu Karola III, odbędzie się w kaplicy pałacu Królewskiego; Królowa będzie na nim obecna, jako Wielka Mistrzyni orderu. Od śmierci Ferdynanda VII-go, obrządek ten po raz piérwszy będzie miał miejsce.

— Od granic Katalońskich donoszą, pod datą 27-go, że Jenerał Figuiéres bawi ciągle w Barcellonie, zajmując się poborem rekrutów.

— Z Aragonii dowiadujemy się, że w okręgu Ainsa i prowincyi Huesca okazała się choroba kartofli. Władze przedsięwzięły środki dla zapobieżenia dalszemu szerzeniu się złego.

Egipt.

Alexandrya, 8 listopada.

Jeneralny konsul Angielski, Półkownik Barnett, złożył, 24 go z. m, Wice-Królowi wizerunek Królowéj Wiktoryi. Przybywszy na dziedziniec pałacu, zastał tam rozstawiony batalion wojska z muzyką który czyniłom te same honory, jak Wice-Królowi. U wschodów przyjmował go Minister spraw zagranicznych, Artim Béj, i oficerowie wyższych stopni; w sali zaś posłuchalnéj wyszedł do niego, aż do drzwi, sam Mehmed-Ali. Wice-Król, odebrawszy z rąk Półkownika Barnett wizerunek Królowéj, zwyczajem wschodnim przyłożył go do swéj głowy, a następnie postawił go na miejscu honorowém na sofie. Nazajutrz zaprosił do siebie na obiad P. Barnett i bawiących w Alexandryi Anglików.

— Król Francuzów mianował, jak wiadomo, Wice-Króla kawalerem wielkiego krzyża Legii Honorowéj. Ozdoby tego orderu wręczył mu zawczoraj w Kairze, Jeneralny konsul Francuzki P. Barrot.

— Z Bejrutu przybył tu 31-go z. m. Francuzki parostatek *Volage*, i przywiózł trzech Xiąząt z rodziny Szahabów, którzy w krajach Wice Króla szukają schronienia.

Остъ-Индія.

Бомбэй, 15 Октября.

Въ Пенджабѣ произошелъ новый переворотъ. Сынъ Ренджитъ-Синга, Пешора-Сингъ, который, какъ извѣстно, возсталъ противъ лагорскаго правительства, былъ умерщвленъ тайнымъ убійцею на пути изъ Аттока въ Лагоръ, куда онъ шелъ въ сопровожденіи войска, посланнаго противъ него, но потомъ соединившагося съ нимъ. Убійца былъ подкупленъ Визиремъ Джовагиръ-Сингомъ. Послѣ этого солдаты умертвили, изъ мести, и самаго Визиря. Они пригласили его на совѣщаніе, куда онъ явился въ сопровожденіи Магараджи (Короля), его матери (сестры Джовагиръ-Синга) и другихъ предводителей; солдаты сняли Магараджу со слона, на которомъ онъ находился вмѣстѣ съ Визиремъ, и сего послѣдняго застрѣлили. Правительственная власть осталась затѣмъ совершенно въ рукахъ Рани, матери Магараджи, которая имѣла величайшее вліяніе еще при жизни брата. Она, по описанію, имѣетъ твердую волю, но сомнѣваются въ томъ, чтобы могла противостать болѣе и болѣе дичающимъ войскамъ, которыя угрожаютъ уже низверженіемъ съ престола Магараджѣ и хотятъ возвести на его мѣсто Гулабъ Синга.

Эти событія ускорятъ, безъ сомнѣнія, британское вмѣшательство въ дѣла Пенджаба; ибо въ *Delhi Gazette* сообщаютъ, что англійскимъ корпусамъ, расположеннымъ на сѣверо-западной границѣ, предписано ускорить по возможности походъ, и что многочисленная армія будетъ сосредоточена при Ферозепорѣ.

— Сэръ Генри-Гардинга ожидали, 20-го Октября, въ Агрѣ; полагали, что онъ встрѣтится 15-го Ноября, въ Мирутѣ, съ главнокомандующимъ арміею, сэръ Гугъ Гугомъ. Въ Агрѣ задержали уже нѣсколько судовъ, плывшихъ въ Лагоръ съ военными припасами для Сикгскихъ войскъ.

— Въ Низамскихъ владѣніяхъ, сопротивленіе противъ Англичанъ до того увеличивается, что, какъ полагаютъ, необходимо будетъ предпринять военную демонстрацію противъ Гейдерабада, столицы сего государства.

— Въ Лудіанѣ скончался отъ холеры, бывшій владѣтель Афганистана, Земанъ Шахъ, уже давно лишившійся зрѣнія.

— Въ Бирмѣ вспыхнула новая междоусобная война.

Indye Wschodnie.

Bombaj, 15 października.

W Pendżabie zaszła nowa rewolucya. — Peszora-Sing, syn starego Rundżyt Singa, znajdujący się w powstaniu przeciwko rządowi Lahory, w drodze z Attoku do Lahory, dokąd towarzyszyło mu wysłane przeciw niemu, a potém z nim połączone żołnierstwo, zabity został przez skrytobójcę, najętego od Wezyra Džowahir Singa; poczém żołnierze przez zemstę zamordowali samego Wezyra. Zaprosiwszy go bowiem na konferencyą, na którą przybył w towarzystwie Maharadży (Króla), jego matki (siostry Džowahir Singa) i innych naczelników, ściągnęli Maharadżę, który razem z nim na jednym siedział słoniu, na ziemię, i zabili Wezyra dwókrotną salwą z ręcznéj broni. Władza rządu przeszła potém zupełnie w ręce Rani, matki Maharadży, która już za życia swego brata największy wpływ posiadała. Opisują ją jako kobietę męzkiego charakteru, ale wątpią, aby zdołała oprzeć się coraz bardziéj dziczejącemu żołdactwu, które już zagroziło strącić Maharadżę z tronu i Gulab Singa na miejscu jego osadzić.

Te wypadki przyśpieszą zapewne interwencyą angielską w Pendżabie; jakoż *Delhi Gazette* donosi, że korpusom angielskim, przeznaczonym nad północną-zachodnią granicą, posłano rozkaz przyśpieszenia ile możności swego pochodu, i że liczna armia ma być ściągnięta pod Firozepore.

— Sir Henri Hardinge spodziewany był 20 października w Agra, a d. 15 listopada miał się zjechać w Mirut z naczelnym wodzem wojsk angielskich, panem Hugh Gough. W Agra przytrzymać już miano kilka statków, które płynęły do Lahory z ammunicyą dla wojska Sikhów.

— W kraju Nizamu, tak bardzo powiększa się opór przeciw Anglikom, że sądzą, iż potrzebna będzie wojenna demonstracya przeciwko Hyderabad, stolicy tego kraju.

— W Ludianie umarł na cholerę ociemniały były Xiąże Afganistanu, Zeman Szach.

— W Birmie wybuchła nowa wojna domowa.

Сѣв. Амер. Соед. Штаты.

Нью-Іоркъ, 6-го Ноября.

Въ оффиціальномъ органѣ американскаго правительства, въ жур. *Washington Union*, напечатана статья относительно спора объ орегонской землѣ, въ коей доказываютъ, что Соединенные Штаты имѣютъ неоспоримое право на все пространство оной, отъ мексиканской границы до Россійской, или отъ 42 до 54 градуса; всѣ же претензіи Англіи, по мнѣнію сего журнала, неосновательны. А такъ какъ Г. Пиль, какъ извѣстно, убѣждалъ нѣкогда парламентъ, въ неоспоримости правъ Англіи на эту страну, то, по видимому, неизбѣжно недоразумѣніе между этими двума державами, коль скоро президентъ Полкъ, въ своемъ годичномъ посланіи (рѣчи) къ конгрессу, возобновитъ извѣстное уже въ этомъ отношеніи требованіе Штатовъ, въ чемъ почти никто и несомнѣвается. Относительно упомянутаго прежде проекта, предложеннаго будто бы г-мъ Пакенгамомъ, англійскимъ посланникомъ, въ вышеприведенныхъ извѣстіяхъ ничего не упомянуто. (*См. N. 93 Вил. Вѣстн.*)

— Многія укрѣпленія начатыя въ разныхъ пунктахъ Канады, по повелѣнію главноначальствующаго надъ англійскими войсками, лорда Котарта, заставляютъ думать, что война Англіи съ Соединенными Штатами не невѣроятна.

Stany Zjednoczone Ameryki Północnej.

Nowy-York, 6 listopada.

Urzędowy organ rządu amerykańskiego, dz. *Washington Union*, zawiera artykuł względem sporu o kraj Oregon, w którym dowodzi, że Stany-Zjednoczone mają niezaprzeczone prawo do całéj jego przestrzeni, od granicy Mexykańskiéj aż do Rossyjskiéj, czyli od 42 do 54 stopnia; wszelkie zaś pretensye Anglii, uważa tenże dziennik za czcze i nieważne. Że zaś i P. Peel, jak wiadomo, dowodził niegdyś w parlamencie niezmylność praw Anglii do tegoż kraju, nieuchronnem więc zdaje się być zajście pomiędzy temi dwóma mocarstwami, skoro tylko prezydent Polk, w swoim dorocznem poselstwie (mowie) do kongresu, powtórzy wiadome już w tym względzie żądanie Unii, o czém już nikt prawie nie wątpi. O wzmiankowanym poprzednio planie, zaproponowanym jakoby przez P. Pakenham Posła angielskiego, nic powyższe wiadomości nie donoszą. (*Ob. N. 93 Kur. Wileń.*)

— Liczne fortyfikacye, jakie na różnych punktach Kanady rozpoczęte zostały z rozkazu główno dowodzącego wojskami angielskiemi, Lorda Catheart, wnosić każą, że wojna Anglii ze Stanami Zjednoczonemi nie jest do prawdy niepodobną.

ВИЛЬНА. въ Тип. Ѳ. Глюксберга—Печ. позвол. 11 го Декабря 1845 г. Испр. долж. Ценз. и Кав. *А. Мухинъ*.